

Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2027.

6 november 2023

Geachte voorzitter, college, griffie, raadsleden, pers en luisteraars.

Voorzitter,

Allereerst dank aan college en de betrokken ambtenaren voor een heldere begroting. Het is een overzichtelijke begroting geworden waarin de bekende vaststaande gegevens zijn weergegeven. Dit resulteert zo in een ruim positief saldo. En wanneer dit het geval zou zijn, zou u hier een tevreden en gerustgestelde fractievoorzitter van Heiloo-2000 zien staan. Echter, wij hebben grote twijfels of dit ook de uitkomst zal zijn.

In de wetenschap dat het Rijk bezuinigingen gaat doorvoeren, maken wij ons grote zorgen over wat we aan vergoeding gaan missen en wat er de komende tijd aan extra lasten op ons afkomt. Onze zorg wordt verder gevoed doordat we werkelijk geen idee hebben over wat voor bedragen het gaat. We zijn dan ook zeer benieuwd naar het door de portefeuillehouder toegezegde overzicht van deze baten en lasten met bandbreedte.

Net nu de storm Ciaran het land uit is, krijgen we dus te maken met financieel zwaar weer en de vraag is; hoe sorteren we daarop voor? Om het in weertermen te houden; welke kleurcode dienen we te hanteren? Groen; geen bijzonderheden, geel: wees alert, oranje: wees voorbereid of rood; neem actie. Met het risico om voortaan als mevrouw Weerbeek door het leven te moeten gaan; wij denken aan code oranje...laten we ons dus voorbereiden.

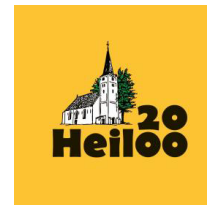
Het structurele begrotingssaldo lijkt voor 2024 en 2025 weliswaar nog sluitend te zijn. De solvabiliteit is voldoende tot 2025 en de weerstandsratio komt uit op 1,22 en dat is ook nog nipt voldoende. Echter, wanneer ook maar een deel van de onverwachte en door het Rijk niet gedekte lasten werkelijkheid wordt, schiet deze ratio al snel door de afgesproken ondergrens van 1,2 heen. Dus op dit moment is de begroting sluitend, maar het is zeer de vraag of dit zo blijft.

Voorzitter, hoe gaat het college dit monitoren en hoe zorgen we ervoor dat wij tijdig hiervan op de hoogte worden gebracht en niet pas maanden achteraf bij de presentatie van een Firap? Wat wordt plan B zagezegd? We hebben in Heiloo namelijk een aantal belangrijke zaken die we graag willen realiseren in deze collegeperiode. Concrete vraag is dus:

Hoe denkt het college de ambities van het collegeprogramma - wat mede door Heiloo-2000 is opgesteld - te realiseren?

Want onze plannen, ambities en bijbehorend verantwoord financieel beheer komen op gespannen voet met elkaar te staan. Wat ons betreft ligt hier uitdaging voor onze portefeuillehouders om de raad als hoogste orgaan van de gemeente, daarover **pro-actief** te informeren, desnoods via een Raadsinformatie brief en/of tijdens een commissievergadering.

Kan het college deze toezegging doen?

Dat brengt ons bij de inhoud van de begroting die wij conform de thema's van het collegeprogramma zullen behandelen.

Een sociale en vitale gemeente:

- We zijn blij met het standpunt om een betrouwbare en toegankelijke gemeente te zijn voor haar inwoners en ondernemers. Het nieuwe Gemeentehuis gaat daar vast bij helpen. En dat moet ook wel, want de jeugdzorg en de Wmo vragen niet alleen om extra middelen maar vooral ook om een goede uitvoering van de zorg, die dicht bij de inwoners staat. Laat een sterk sociaal team hier een belangrijke en positieve rol in spelen.
- De alsmaar stijgende kosten van energie en levensonderhoud zullen zeker tot gevolg hebben dat meer inwoners een beroep gaan doen op ondersteuning en schuldhelpverlening. Zaffier is dit jaar van start gegaan en we zijn zeer benieuwd naar de eerste resultaten.
- De financiële ondersteuning van Trefpunt en Heiloo Energie om inwoners die geconfronteerd worden met energie-armoede bij te staan en te helpen, is een goede en positieve ontwikkeling. Heilooërs helpen Heilooërs, zo zien we het graag.
- We zijn ook blij dat ten aanzien van criminaliteits- en overlastbestrijding er meer aandacht is voor veiligheid.
- Aan de andere kant vinden wij het wel een slechte zaak dat er geen adequate CAO-compensatie wordt toegepast voor de maatschappelijke instellingen, zoals bij het 't Trefpunt, bibliotheek en de muziek en dansschool. Dat Heiloo de indexering op 3,1 % zet is op zijn zachtst gezegd opvallend, want bij de andere Buch gemeenten zijn deze percentages hoger. Het kan toch niet zo zijn dat de instellingen met een collectebus langs de deur moeten? **Een dubbele vraag hierbij; Waarom wordt er geen adequate of marktconforme cao-compensatie toegepast en waarom heeft Heiloo een afwijkend indexeringspercentage?**
- Op 8 november, aanstaande woensdag, organiseert Heiloo-2000 een thema-avond Mantelzorg bij het Trefpunt. Heiloo-2000 is van mening dat hier meer aandacht voor moet komen. De afgelopen weken zien we al veel aandacht voor dit thema in de media. U heeft onze communicatie al gezien en u allen zijn uitgenodigd om deze avond bij te wonen. Het doet ons plezier dat ook portefeuillehouder de heer Tromp deze avond aanwezig is. In het kader hiervan gaan wij een motie "ondersteuning Mantelzorger" indienen. Wij vragen een budget voor 2024 en 2025 van 15.000, -per jaar voor het heropstarten van Zorgmaatjes die de mantelzorger kan ondersteunen.

Een aantrekkelijke gemeente:

- We kijken uit naar het Cultuurplan, want een dorp als Heiloo heeft een actieve culturele sector dat past bij het karakter en de aantrekkelijkheid van het Dorp. Maar de ontwikkelingen rondom De Beun zijn zorgwekkend, terwijl wij vooralsnog van mening zijn dat het een plek in onze culturele samenleving verdient. Echter, dat kan niet tegen elke prijs. De komende periode zullen we weloverwogen keuzes moeten maken.
- De realisatie van de Afslag A-9 staat hoog op de agenda en die is hoogstnoodzakelijk, hetgeen niet alleen duidelijk naar voren kwam tijdens de uitslag van de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen. Langzamerhand beginnen we ook het ontbreken van de afslag te voelen, er hoeft maar iets te gebeuren en we kunnen nauwelijks ons eigen dorp uit.

Maar goed, we gaan ervan uit dat de hiervoor vereiste plannen dit keer de juridische toetsing wél doorstaan.

Een leefbare gemeente:

- Ten aanzien van wonen: we zijn tevreden over de resultaten die afgelopen jaar zijn geboekt met de plannen rond de diverse inbrei-locaties. Prima, en nu doorpakken. En dan nog Zandzoom! We kijken uit naar 20 november wanneer het nieuwe bestemmingsplan voor Zandzoom besproken wordt.
- De bijpassende verdeling van 30/40/30 sociaal, middenklasse en vrije sector is daarbij passend en gaat naar verwachting zorgen voor meer doorstroming in de woningmarkt. Het college heeft een intentieverklaring getekend met Kennemer Wonen, heel mooi, maar graag zouden wij zien dat er ook prestatieafspraken gemaakt gaan worden.
- Verder hopen wij dat de realisatie van de 2^e sporthal in gang wordt gezet en dat de Masterplannen voor het Loo-plein, alsmede het Stationsgebied, volgend jaar nu echt gestalte gaan krijgen.
- We zijn benieuwd wat de invoering per 1 januari van de nieuwe Omgevingswet gaat opleveren, met name van de participatie verordening.

College; is de organisatie klaar voor invoering van de omgevingswet? Is de participatieverordening voldoende geborgd?

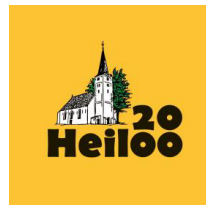
- Verder, het moge duidelijk zijn dat er een tandje bij mag ten aanzien van de verduurzaming van ons dorp, en wel op alle fronten. Niet alleen om de doelen uit het klimaatakkoord te realiseren, maar zeker ook uit kostenoverweging en besparing van grondstoffen. Met de Heilooër energieclubs zijn weliswaar al goede stappen gezet, maar dan zijn we er nog niet.
- Zo hebben we ook hoge verwachtingen van het in ontwikkeling zijnde Groenbeleidsplan, dat in ieder geval gaat zorgen voor een verbetering van de biodiversiteit en een ecologisch en verantwoord groenbeheer.
- Ook zien wij graag concrete stappen met betrekking tot de beperking van de vliegtuighinder.
Vraag: Zijn wij voldoende betrokken bij het bevolkingsonderzoek in BUCH-verband naar de schadelijke gevolgen daarvan? En wanneer kunnen wij de extra meetpunten verwachten?

Een financieel gezonde gemeente:

Zoals hiervoor aangegeven is de basis van onze gemeentefinanciën nog net voldoende, maar met zwaar weer op komst ziet Heiloo 2000 dat de vooruitzichten voor de komende drie jaren ons niet vrolijk stemmen. Denk maar aan motregen, als je denkt dat het meevalt, kom je toch meestal drijfnat thuis. Nee, dan maar beter voorbereid zijn.

Maar de uitgangspunten zijn helder: de structurele baten en lasten zijn nu nog minimaal in evenwicht, de woonlasten voor de inwoners zijn acceptabel en het weerstandsvermogen is nipt voldoende.

De geschetste onzekerheden waar wij wel directe invloed op hebben zijn vooralsnog redelijk goed in beeld en daar kunnen we naar verwachting wel tijdig op bijsturen. Dus ruimte voor aardigheidjes zonder bijbehorende dekking is er niet. Ongedekte politieke cheques kunnen door Heiloo 2000 in beginsel dan ook niet worden ondersteund. Hierbij zullen we elke keer weloverwogen keuzes moeten maken. Met andere woorden, we zijn gezond, maar we voelen al een lichte, misschien zelfs wel een flinke, verkoudheid opkomen die hopelijk niet uitmondt in erger.

Afsluitend nog even een onderwerp apart: de Buch

Het is geen geheim meer dat de Buch-organisatie in serieus zwaar weer zit. Dit wordt gelukkig ook onderkend door ons college, alsook de collega colleges binnen de Buch. Alle 4 de Buch gemeenten zijn in gesprek met de colleges over de toekomst van Buch.

Uitgeest heeft al aangekondigd dat er een bestuurskracht onderzoek gaat plaatsvinden en één van de vragen is de overweging of Uitgeest uit de Buch wil/gaat/moet stappen. Wij hebben afgelopen week hierover ook gesproken). Op 15 November zitten alle 4 de gemeenteraden van de Buch bij elkaar. Wij zien er naar uit. Net als de collega lokale partijen uit de andere gemeenten hebben wij couleure locale hoog in het vaandel staan en zijn wij benieuwd wat daar uit gaat komen.

Voorzitter, ik rond af. Ja, we zijn best een beetje kritisch, maar we zijn vooral constructief kritisch. Er liggen een paar pittige uitdagingen voor ons, het zware weer waait niet vanzelf over en we zullen die uitdagingen als college en raad gezamenlijk moeten oppakken.

Fractie Heiloo-2000

Linda Veerbeek
Michel Engelsman
Marc Klamer
Marlies van Heusden
Evert van Nass
Ko Hemminga.